

Ds Richard Vissinga

Handelingen 2, 1-13 en Joël 2, 21-24 Eerste Pinksterdag

Lieve gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Wij horen hen in onze eigen taal van de grote daden Gods spreken!

Wij – dat is die indrukwekkende rij namen. Dat zijn die mensen, zeg maar, overal vandaan.

Van heide en verre zijn ze deze dagen naar Jeruzalem gekomen om daar het feest van de Weken te vieren. Zeven weken, vijftig dagen na Pasen.

Parthen, Meden, Elamieten en al die anderen.

Vrome Joden, hoorden we. Dat wil zeggen: nauwgezette mannen en vrouwen, nauwgezet in het horen van en het leven naar de Wet, de Thora. De geur van de volkerenwereld hangt om hen heen, maar Joden zijn het allen. Ze zijn belangrijk voor een goed verstaan van de wonderlijke gebeurtenis op deze Pinksterdag. Want hier wordt de scheiding tussen wij en zij doorbroken. Worden nieuwe verbindingen gelegd. Tussen Judeeërs en Galileeërs, tussen Joden en heidenen, tussen Israel en de wereld.

De vrome Joden, deze Judeeërs raken in verwarring als ze de apostelen en de andere leerlingen in hun eigen taal horen spreken. Ze zijn buiten zichzelf van verbazing, want, zeggen ze, het zijn toch allemaal Galileeërs die daar spreken van Gods grote daden, verricht aan en in Israel?

Maar wat is daar nu zo verbazingwekkend aan? Dat die mannen uit Galilea de taal van deze Judeeërs spreken?

We moeten bedenken dat 'Galilea' tot het achtergebleven gebied in Israel werd gerekend.

Het hoorde er wel bij, maar er werd op neergekeken. 'Galilea der heidenen', zo wordt in de Bijbel ook wel over deze provincie gesproken. En als Jezus rondtrekt in de dorpen van Galilea en daar zijn inspirerende woorden spreekt en zijn veelbelovende tekenen verricht, dan vragen sommigen zich af, hoe dat nu kan: kan uit Nazareth iets goeds komen?

Het is zoals hier bij ons mensen uit de Randstad neerkijken op die Groningers, die maar niet ophouden te zeuren over de gevolgen van de gaswinning, de aardbevingen en de scheuren in hun huizen.

En zoals je er beter voorstaat als je op je CV kunt melden dat je aan de Technische Universiteit van Delft of Eindhoven hebt gestudeerd, dan aan de Universiteit Twente.

Wij en zij.

De vrome mensen zien tot hun verbazing, dat zich een soort vlammen, vuurtongen verspreidden en zich op het hoofd zetten van die eenvoudige mensen uit het achterland. En dat hun tongen worden losgemaakt, zoals die doofstomme in het heidenland van Dekapolis in het evangelie overkwam, toen Jezus zijn tong losmaakte en hij weer kon spreken, nee niet zomaar, maar recht - orthos! waar ons woord orthodoxie vandaan komt. Een vroeg Pinksterteken.

Pinksteren is een kritisch oordeel over onze tongval, onze spreekwijze.

Het is taalkritiek en taalvernieuwing. Het is herschepping van onze taal door de Geest; de Geest die uitgaat van Christus als het Woord van God in en door hem tot ons en onze wereld gesproken.

Het is niet zo dat onze taal waarin we geboren en getogen zijn, waaraan we gehecht zijn en onze identiteit aan ontlenen, dat die zonder meer goed genoeg is om elkaar te verstaan, om vrede te stichten, de ander recht te doen en om barmhartigheid te bewijzen.

Onze tongen hebben bekering en zuivering nodig, want de tong - de apostel Jacobus zegt het - is een onberekenbaar kwaad, vol dodelijk venijn, die een wereld in brand kan zetten.

Taal zonder meer schept nog geen communicatie en sticht nog geen vrede. De taal van de vrede en de taal van de liefde moeten ons geleerd worden. Waarschijnlijk in een lang leerproces, dat misschien wel het hele leven duurt. En die taal wordt ons geleerd door de Geest; de Geest die spreekt en fluistert, en die tot ons komt vanuit de Schriften, in verhalen, liederen en gebeden, maar ook in hoorders en daders, die gehoor geven aan wat ze gehoord hebben.

En door de Geest, die waait waarheen hij wil, vindt dat Woord weerklank, overal ter wereld, in en vanuit de meest onverwachte hoeken. Galilese, zoals hier in de tekst, maar ook heidense en voluit geseclariseerde.

Ik moest denken aan wat ons acht jaar geleden overkwam toen de vorige president van Amerika, Barack Obama inaugureerde. Hij hield zijn gehoor een land en een wereld voor, waarin de kloven tussen rijk en arm en tussen zwart en blank en tussen homo en hetero en tussen gezond en ziek waren overbrugd, waar

gebouwd ging worden aan een nieuwe samenleving. En hij eindigde zijn inspirerende rede met de hoopgevende woorden: Yes, we can!

Daar waaide de Geest door de menigte in Washington.

Wat een verschil met acht jaar later, toen de nieuwe president zijn gehoor bezwoer Amerika weer groot te zullen maken. Woorden die geen kloven overbrugden en muren afbraken. Integendeel.

Ze werden en worden weer opgebouwd en dieper gemaakt.

Op deze eerste Pinksterdag worden grenzen doorbroken.

Waar God op uit is, heil, geluk, welzijn, vrede, dat is niet alleen bestemd voor Israel, maar voor alle volkeren, ook voor Egyptenaren en Romeinen.

Waar Jezus zich aanvankelijk sterk bewust was van zijn roeping binnen Israel gaan hier de deuren naar de volkeren wijd open. Hier is het God om begonnen: om de hele wereld, om alle volkeren, van de vier windstreken. Niemand uitgezonderd.

Wij horen hen in onze eigen taal van de grote daden Gods spreken.

De grote daden Gods. Dat is een uitdrukking die we veel in de bijbel tegenkomen.

In het oude testament wordt met de grote daden van God bedoeld op de schepping van hemel en aarde en op de bevrijding van Gods volk Israel uit Egypte.

Schepping - dat roept het geloof op dat je er niet zomaar toevallig bent, maar dat je bestaan gewild is. Dat er een bedoeling ligt achter heel het bestaan. Dat je als mens en dier, als schepsel met alle andere schepselen opgenomen bent in een groter geheel. Dat je ergens vandaan komt – bij God; en dat je ergens naar op weg bent – het land van belofte.

En bevrijding. Dat onderdrukking, lijden en dood er niet altijd zullen zijn. Dat de Farao's van vroeger en nu uiteindelijk aan het kortste eind zullen trekken. Dat ze niet onoverwinnelijk zijn. Dat God erop uit is mensen in vrijheid te laten leven. En daartoe in een ver verleden onder leiding van Mozes zijn volk uit Egypte bevrijdde.

In het nieuwe testament worden de grote daden van God zichtbaar in Jezus Christus. Hij laat horen en zien waartoe mensen zijn geschapen en bedoeld. Hij laat zien dat en hoe God bevrijdt van ziekte, zonde en zelfs de dood.

Waar het met Pinksteren om gaat, is, dat Jezus' leerlingen – daartoe geïnspireerd door Gods Geest – zó over deze grote daden van God spreken, dat al die anderen daar iets van opvangen!

Dat tongen worden losgemaakt en bruggen worden geslagen tussen de boodschap, de boodschappers en de ontvangers.

Wat daar en toen op dat eerste Pinksterfeest gebeurde, dat heeft zich daarna ontelbaar vele malen herhaald.

Overall waar mensen tot geloof in God komen, of hun geloof hervinden, of waar het soms wat zwakke vlammetje van het geloof weer wordt aangeblazen, daar is de Geest van God aan het werk.

Maar ook daarbuiten: ubi caritas et amor, Deus ibi est, zingt een oud lied van de kerk: waar liefde is en vriendschap, daar is God.

De Geest van God wil niet alleen gebruik maken van de apostelen, maar van alle leerlingen van Jezus, van allen die hem willen volgen.

Het zou heel goed kunnen, dat ook door ons anderen iets opvangen van de grote daden van God.

Uit de manier, waarop wij daaruit leven. Uit de manier waarop uit ons leven, uit onze woorden, uit onze daden, uit onze houding blijkt hoe belangrijk die grote daden voor ons zijn.

Paulus drukt in één van zijn brieven de gelovigen op het hart, dat aan ieder de gave van de Geest gegeven wordt. Niemand staat buiten spel. Niemand staat met lege handen. De Geest van God maakt van iedere gelovige gebruik.

Wij mogen daar best wat meer van uit gaan en daarop vertrouwen. Dat ook aan ieder van ons de Geest van God gegeven is. En dat de Geest van God ook van ons gebruik wil maken om anderen met het heil van God in aanraking te brengen. Dat en hoe het gebeurt hebben wij niet in de hand.

Maar laten wij onze mond niet houden over wat ons bezielt. Laten we proberen daarvoor woorden te vinden en daarover te praten. Te zeggen en te doen, waarin het geloof voor ons waardevol is. Wie God, wie Jezus voor ons is.

Dat is wat Petrus en de andere apostelen op de eerste pinksterdag doen.

Dat is wat zoveel gelovigen tot op vandaag doen. Geïnspireerd en inspirerend.

Meer hoeven wij niet te doen. De Geest doet de rest: overbrugt kloven en bouwt bruggen.

Zodat ook anderen zullen zeggen: wij horen hen in onze eigen taal van de grote daden van God spreken.

Amen